

گفت‌وگوی صبا با پنج کارگردان انیمیشن

نفسی تازه برای انیمیشن کوتاه

مریم عظیمی
گفت‌وگو

همزمان با ۱۲۸ اکتبر «روز جهانی انیمیشن»، گروه سینمایی هنر و تجربه مجموعه انیمیشن‌های کوتاه هنری را با عنوان «رویا‌های رنگی» از روز شنبه ششم آبان در سینماهای منتخب هنر و تجربه اکران می‌کند. آثاری که در این مجموعه به نمایش درمی‌آیند در جشنواره‌های مختلف داخلی و خارجی شرکت کرده و جوایز معتبری را کسب کرده‌اند. این مجموعه شامل فیلم‌های کوتاه «سیم ششم» به کارگردانی بهرام عظیمی، «سوزن‌بان» به کارگردانی مهدی خرمیان، «پسر دریا» به کارگردانی عباس جلالی یکتا، «گذشته» به کارگردانی حمید محمدی، «ملکوت» به کارگردانی فرنوش عابدی، «کلاغ» به کارگردانی اهورا شهبازی، «بالانس» به کارگردانی برزان رستمی، «شهر خاموش» به کارگردانی امیر مهران، «دیوار چهارم» به کارگردانی سمانه شجاعی است. خبرنگار صبا با پنج نفر از کارگردان‌هایی که آثارشان در این پکیج قرار گرفته‌گپ و گفتی پیرامون آثار و شکل‌گیری این حرکت داشته است که در ادامه می‌خوانید.

اهورا شهبازی (کارگردان انیمیشن کوتاه کلاغ):

از شعر عقاب پرویز خانلری اقتباس کردم

تیم تولیدی انیمیشن کلاغ چگونه شکل گرفت؟

بخش تهیه‌کنندگی و کارگردانی انیمیشن کلاغ همینطور انیمیت آن بر عهده خودم بوده است. نویسنده‌ی اثر را به صورت مشترک با همسرم خانم ویدا شیرازی انجام دادیم، همینطور ایشان بخش‌هایی از فضا سازی، بک‌گراند و تنظیم رنگ پروژه را بر عهده داشتند و آقای کیارش بختیاری هم بخش طراحی صدا و موسیقی را جلو بردند.

ایده انیمیشن کلاغ چگونه شکل گرفت و به چه موضوعی می‌پردازد؟

این فیلم از شعر عقاب آقای پرویز ناتل خانلری اقتباس شده است. ۶ سال درگیر این بودیم تا این اثر را جلو ببریم، فیلمنامه را نوشته بودم و با دوستانی که در زمینه کانسپت مهارت داشتند، شروع به همکاری کردیم با اینکه کانسپت‌های دوستان راضی‌کننده بود، اما با خواسته من منطبق نبود. سال ۹۶ تصمیم گرفتیم که یک بار دیگر فیلمنامه را بازنویسی کنیم و در واقع فیلمنامه جدیدی را از دل شعر عقاب آقای خانلری اقتباس کردیم. این فیلمنامه کاملاً شخصی‌سازی شده است و پایبندی چندانی به روایت آقای خانلری ندارد و بیشتر فضاهای ذهنی شخصی خود را وارد داستان کرده‌ایم. به نظر من این اقتباس بهتری است و لزومی ندارد که ما عین به عین به بازسازی یک اثر بپردازیم، به

این نوع اقتباس ادبی، برداشت آزاد از اثر می‌گویند و به‌نوعی شخصیت خود فیلمساز هم در اثر دخیل است. کلاغ ۹ دقیقه است و تکنیک ساخت آن به شیوه انیمیشن سنتی است و بیشتر طراحی‌ها نیز به صورت دستی انجام شده است.

مهمترین جوایز کلاغ تاکنون چه بوده است؟

کلاغ جایزه اول بهترین فیلم و بهترین انیماتور را از جشنواره دو سالانه پویانمایی و بهترین کارگردانی انیمیشن را از جشنواره شهر کسب کرده است.

چشم‌اندازتان از اکران پکیج فیلم‌های کوتاه انیمیشن چیست؟

به نظر من این اتفاق بسیار مثبت است که می‌توانست زودتر از این هم رخ دهد تا به ارتقا انیمیشن کمک کند. اگر انتخاب‌های خوبی در چینش پکیج‌ها صورت گیرد و البته با برنامه‌ریزی درستی ارائه شود، مثلاً انتخاب فیلم‌های که مخاطب را خسته نکند و بتواند ارتباط پویای با او برقرار کند، روند خوبی شکل خواهد گرفت. در نهایت فیلمساز وقتی اثرش را تولید می‌کند، دوست دارد که روی پرده به نمایش درآید و در کنار تماشاگر اتمسفر و انعکاس اثرش را در سینما ببیند و به‌نوعی حتی در جایگاه تماشاگر با کار خود برخورد کند. این لذت حتی بیشتر از جوایزی است که ممکن است فیلمساز با شرکت در جشنواره‌های مختلف دریافت کند. امیدوارم این روند مداوم باشد و محدود به یک یا دو بکس نشود. چرا که ما تعداد زیادی فیلم انیمیشن خوب داریم که دوستان و همکاران مان ساخته‌اند، فیلم دور دنیا را گشته، جایزه‌های زیادی کسب کرده و اکنون در آرشوی خاک می‌خورد. فکر می‌کنم این حرکت به دوستانی که انرژی زیادی دارند و جوان هستند کمک می‌کند، تا با دیدن آثار، با انواع سبک‌های انیمیشن سازی آشنا شوند و کیفیت انیمیشن کشور خود را با کشورهای دیگر بسنجند.

امیر مهران (کارگردان انیمیشن کوتاه شهر خاموش):

پرنده‌ای که نمی‌خواهد بمب به زمین بیفتد

از سابقه خود در عرصه انیمیشن سازی بگویید؟

دوره کارشناسی ارشد انیمیشن را در دانشگاه سوره گذراندم و حدود ۲۰ سال است که مشغول به کار ساخت انیمیشن و موشن گرافیک هستم.

شهر خاموش به چه موضوعی می‌پردازد و تکنیک ساخت آن چیست؟

این انیمیشن جز فیلم‌های اولی است که من ساخته‌ام و ساخت آن به سال ۸۷ برمی‌گردد. حدود یک سال و دو ماه درگیر ساخت اثر بودم. این انیمیشن قصه لک لکی را روایت می‌کند که در شهری و بالای یک پشت بام لانه‌ای دارد و منتظر به دنیا آمدن جوجه‌هایش از تخم است

که این شهر با هجوم هواپیماها و بمباران هوایی مواجه می‌شود و حال این لک لک تصمیم می‌گیرد که به اندازه خودش کاری انجام بدهد و مانع از افتادن حتی یک بمب شود. در واقع درباره پرنده‌ای است که نمی‌خواهد بمب به زمین بیفتد. این اثر هفت دقیقه‌ای فضایی ضد جنگ دارد و با تکنیک انیمیشن دو بعدی کار شده است.

تیم تولیدی این اثر شامل چند نفره بود؟

من تولید این انیمیشن را به صورت شخصی شروع کردم و بعد با حمایت‌ها و زحمات‌های استادم آقای سعید توکلیان این فیلم به مرکز گسترش راه پیدا کرد، تیم بسیار جمع و جوری داشتیم و کلاً شاید سه نفر بودیم که روی فیلم کار می‌کردیم. یک بخشی از کار بر عهده خودم بود و بخش انیمیت، طراحی بک‌گراند و فضا سازی توسط بهنام شجاعی انجام شد، در بخش کامپوزیت آقای سعید زارع به من کمک کردند و تدوین کار هم بر عهده کاظم ملایی بود که امروز فیلمساز مطرحی در زمینه سینمای فیلم بلند هستند. اما یک نکته جالب در مورد این فیلم این است که زمان ساخت فیلم اسم شهر خاموش رو برایش انتخاب کرده بودم چرا که این شهر از ابتدا در ذهن دلمردگی خاصی داشت و خاموش بودنش بسیار پررنگ بود، بعدتر آلبومی از آقای کلهر وارد بازار شد به نام شهر خاموش و این هم اسم بودن آنقدر جالب بود که باعث شد بروم و آلبوم را گوش دهم و عجیب‌تر این بود که در ابتدای این آلبوم اشاره شده بود که آقای کلهر این آلبوم را متأثر از بمباران سردشت ساخته است. پس از گوش دادن دیدم این موسیقی چقدر به فضای این کار می‌خورد و تمام تلاشم را کردم به نوعی بتوانم با آقای کلهر ارتباط برقرار کنم و در نهایت یک روز به طرز عجیبی ایشان به من زنگ زد و گفت شنیده‌ام که دنبال موسیقی می‌گردید و اجازه دادند تا چند قطعه از موسیقی‌شان را استفاده کنم. با اینکه نتوانستم ایشان را از نزدیک ببینم، فکر می‌کنم حرف‌های بودن این هنرمند از همین رفتاری که با من داشتند کاملاً عیان است.

بهرام عظیمی (کارگردان انیمیشن کوتاه سیم ششم):
درویش خان، اولین کشته در تصادفات رانندگی ایران است
سیم ششم چند دقیقه‌ای است و از چه تکنیکی برای ساخت آن استفاده کرده‌اید؟

این اثر ۱۵ دقیقه است، به صورت سه بعدی و در طول دو سال ساخته شده است. تهیه‌کنندگی اثر را خودم بر عهده داشتم و از مجموعه سینماهای مستند تجربی است که توانسته است، چندین جایزه از جشنواره‌های داخلی و خارجی دریافت کند. نویسنده سیم ششم مهناز عادل است. ما در تولید این اثر تیم کوچکی داشتیم و کل کارهای مختلف آنرا ۵ نفره انجام دادیم.

موضوع انیمیشن سیم ششم چیست؟

سیم ششم یک انیمیشن مستند گونه است که بخش‌های فانتزی